

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44622
Nom	Oncologia i salut pública
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2219 - M. U. en Infermeria Oncològica	Facultat d'Infermeria i Podologia	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2219 - M. U. en Infermeria Oncològica	1 - Oncologia i salut pública	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ESPLUGUES CEBRIAN, ANA	125 - Infermeria
PEIRO PEREZ, ROSANA	125 - Infermeria

RESUM

Las características del cáncer , con el aumento de conocimiento y las posibilidades de intervención ha planteado la elaboración de estrategias de prevención y de promoción de salud por parte de los sistemas sanitarios ” como el IV Plan de salud de la Comunidad Valenciana que marca las estrategias de estas políticas sanitarias. Estas políticas se fundamentan en los aspectos preventivos, asistenciales y organizativos que pueden repercutir en la mejora de la supervivencia y de la calidad de vida.

En este sentido se plantea inicialmente la importancia del Sistema de Información sobre el Cáncer y otros sistemas de información que permita conocer por un lado la incidencia y prevalencia de los diferentes tumores y por el otro, información sobre la mortalidad asociada.

El cáncer es un proceso en cuya etiología se encuentra el entorno en el que estamos inmersos, los lugares donde vivimos, trabajamos, pasamos nuestro tiempo de ocio y como hacemos todo eso incluyendo el ambiente laboral, social, de modo de vida (dieta, actividad física, conductas de riesgo). El conocimiento de los factores de riesgo que explican la aparición una enfermedad permite diseñar estrategias de prevención primaria que disminuyan su incidencia, es decir, la aparición de casos. Por tanto se plantea conocer cuáles son los factores de riesgo que contribuyen más al incremento de la incidencia

de càncer en la població que la Agencia Internacional de Investigación en Cáncer (IARC) de la Organización Mundial de la Salud ha identificado en el código europeo contra el cáncer. También y ligado a esto, conocer el marco de intervención en promoción de salud que se ha mostrado con mayor capacidad de cambiar estos riesgos en la población en sus cinco ámbitos de acción que recoge la carta de Otawa.

El siguiente aspecto a tener en cuenta, es la importancia del diagnóstico precoz de la enfermedad (prevención secundaria) con el fin de mejorar las tasas de supervivencia e iniciar tratamientos menos agresivos.

Por último, una revisión de la organización y planificación de los recursos asistenciales con un enfoque multidisciplinar que permite la atención centrada en las personas con cáncer con el fin de proporcionar a la persona la asistencia más adecuada y con la incorporación de los avances médicos.

Además ha de tenerse en cuenta que es fundamental la investigación en Salud Pública y cáncer con el fin de permitir una retroalimentación y mejora en la situación global de salud.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Se requieren conocimientos previos de estadística de nivel básico, conocimiento de inglés para la lectura de artículos y conocimiento del funcionamiento de las bases de datos bibliográficas en ciencias de la Salud.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

2219 - M. U. en Infermeria Oncològica

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint contextos reals i aportant i coordinant els propis coneixements amb els d'altres branques i intervinents.
- Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.
- Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.
- Aplicar els coneixements adquirits a la valoració de les fonts i bibliografia històriques pròpies del Màster.
- Participar en debates y discusiones, y ser capaces de resumirlos y extraer de ellos las conclusiones más relevantes y aceptadas por la mayoría.
?
?
- Capacitat per a dissenyar i dur a terme protocols d'investigació en infermeria oncològica.
- Ser capaç d'identificar les necessitats, diagnòstics i situacions de risc en cada una de les etapes de la malaltia oncològica.
- Ser capaces de distinguir y seleccionar las fuentes relevantes que permitan obtener la información para facilitar la resolución de problemas, elaboración de estrategias y asesoramiento para el desarrollo de la actividad enfermera en el ámbito de la
?oncología.
- Ser capaç d'identificar els programes de prevenció i els aspectes relacionats amb la en salut pública en relació al càncer.
- Investigar i treballar de manera holística, garantint els drets i respectant les creences i voluntat de les persones davant d'un procés de càncer.
- Acceptar la responsabilitat de la investigació en el camp de la infermeria oncològica per al seu desenrotllament professional, utilitzant l'avaluació com el mig per a reflectir i millorar la seua actuació i augmentar la qualitat dels servicis prestats.
- Identificar las funciones y valorar las necesidades de la Supervisión dentro de las unidades oncológicas como coordinador/a del trabajo en equipo, participando en las actividades administrativas de planificación, organización y control, encaminadas a
?conseguir los objetivos de la Institución, mediante el logro de los objetivos específicos de la unidad.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

- Desarrollar la capacidad de búsqueda y análisis de las fuentes de datos en cáncer y salud pública.

- Desenvolupar la capacitat de lectura crítica de articles e informes que versen sobre la epidemiologia del càncer.
- Desenvolupar la capacitat de col·laborar en la elaboració i desenvolupament d'un programa de promoció de salut per a la prevenció del càncer.
- Desenvolupar l'anàlisi epidemiològic de la situació del càncer de la comunitat.
- Desenvolupar i avaluar la situació dels plans de cribatge poblacional.
- Desenvolupar i analitzar la quantificació dels factors de risc que contribueixen a l'etiologia del càncer.
- Desenvolupar i planificar projectes d'investigació en càncer i salut pública.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Característiques del IV plan de salut de la Comunitat Valenciana. Situació actual.

Recomendacions de l'OMS i organismes internacionals.

Estratègies del IV plan de salut per a reduir la incidència del càncer en la Comunitat Valenciana.

2. Epidemiologia

Sistemes d'Informació sobre Càncer.

Registres de tumors. Funcionament i organització.

Sistema d'Informació Oncològica de la Comunitat Valenciana.

Anàlisi d'incidències i prevalències. Estimacions del Sistema d'Informació Oncològica

3. Prevenció Primària

La promoció de la salut com a instrument per a l'intervenció en salut pública. Desigualtats en salut.

Conceptes bàsics de Prevenció Primària en càncer. Codi Europeu contra el Càncer.

Càncer i tabaquisme

Càncer i alimentació.

Càncer i obesitat i sobrepes.

Càncer i activitat física.

Càncer i lactància materna.

Càncer i riscos ambientals.

Càncer i riscos laborals.

4. Prevención Secundaria

Prevención secundaria y diagnóstico precoz.
Sistemas de Cribado. Cribado poblacional y búsqueda activa.
Programa de prevención de cáncer de mama.
Programas de Consejo Genético en Cáncer Familiar.
Programa de prevención de Cáncer Colorrectal.
Programa de prevención de Cáncer Cervical.

5. Asistencia Sanitaria al paciente oncológico

Organización de los recursos asistenciales.
Integración de los recursos.
El uso de Guías de actuación Clínica.
Multidisciplinariedad de los recursos.

6. Investigación en Salud Pública y Oncología

Líneas de Investigación en Salud Pública y Oncología.
Investigación sobre factores de riesgo de cáncer.
Estrategias de intervención para la reducción de la incidencia de cáncer.
Prevención secundaria del cáncer.
Desigualdades de salud y cáncer.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Seminaris	8,00	100
Pràctiques en aula informàtica	7,00	100
TOTAL	45,00	

METODOLOGIA DOCENT

Docencia en aula.

Talleres teórico-prácticos

Prácticas en aula

Prácticas en aula de informática

AVALUACIÓ

La nota final de la assignatura serà constituïda per 50% examen final y 50% tasques a realitzar a lo largo del curso tanto individuals como grupales (actividades en el aula que se remiten al profesorado mediante el aula virtual y participaci3n en discusiones en el aula). La puntuaci3n correspondiente a las tareas realizadas a lo largo del curso s3lo se sumar3 si se aprueba el examen te3rico.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Hernandez Aguado, I. et al. (2018). Manual de epidemiología y salud pública para grados en ciencias de salud. Madrid: Panamericana. 3a ed.
- Argimon Pallás, JM. Et al. (2013) Métodos de investigación clínica y epidemiológica. Barcelona: Elsevier. 4ª ed.
- Ahlbom, A. (1987, 1992, 2007). Fundamentos de epidemiología. Madrid: Siglo XXI de España.
- Last, J. (1993). Salud Pública y Medicina Preventiva. Madrid: McGraw-Hill. 6 vol.
- Piédrola Gil, G. directores Joaquín Fernández-Crehuet Navajas. . . [et al.] (2016). Medicina preventiva y salud pública. Barcelona : Elsevier-Masson.

Complementàries

- *ENLACES DE INTERÉS:

- Strategies to improve and strengthen Cancer Control Programmes in Europe. Geneva. Organizaci3n M <https://apps.who.int/iris/handle/10665/68722>.
- Programas nacionales de lucha contra el Cáncer: directrices sobre política y Gestión. 2ª Edici3n. Ginebra Disponible en: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/42529>
- World Cancer Report. Lyon. Centro Internacional del Cáncer, 2003. Disponible en: <https://publications.iarc.org/Reports/World-Cancer-Report-2003>
- C3digo Europeo contra el Cáncer <https://cancer-code-europe.iarc.fr/index.php/es/>
- Cataluña: Pla director doncologia. Disponible en: https://salutweb.gencat.cat/ca/ambits_actuacio/linies_dactuacio
- Andalucía: Plan integral de oncología de Andalucía. Disponible en: <https://www.juntadeandalucia.es/organismos/sistema-salud/comunicacion-y-promocion-salud/integrales/paginas/pioa.html>
- I V Plan de salud de la Comuni <http://www.sp.san.gva.es/sscc/opciones4.jsp?CodPunto=3469&Opcion=SANMS501&MenuSup=SANMS50&Niv>
- Servicio del Plan Oncol3gico. Conselleria de Sanitat Un <http://www.sp.san.gva.es/sscc/servEntrada.jsp?CodSer=S007&Opcion=SANMS15&Pag=servDatos.jsp&MenuS>